

MAAN YSTÄVÄ

From Global Injustice to
Sustainability -hankkeen
teemanumero

32

Kesäleiri
Falunissa

4

Brasilian
pienviljelijät

20

Talvivaaran
vesienhuolto

HYVÄ MAAN YSTÄVÄ -LEHDEN LUKIJA!

Maan ystävät ovat siirtyneet jäsentiedotteissa digitaalisesti jaettavaan uutiskirjeeseen. Maan ystävä lehti ilmestyy teemanumeroina ja tämä lehti on Maan ystävien From Global Injustice to Sustainability -hankkeen teemanumero vuodelle 2013. Lehti jaetaan Maan ystävien jäsenille ja sen voi käydä lukemassa myös Maan ystävien nettisivuilta.

Lehden teamana on kaivostoiminta, pääset lukemaan kaivosten vaikutuksista Suomessa ja Meksikossa, mukana on myös kaupunkiviljelyn näkökulma Rio de Janeirosta. Tuttuun tapaan lehdestä löytyy tietoa Maan ystävien toiminnasta.

Lehden jutuista useat ovat syntyneet From Global Injustice to Sustainability -hankkeen mediapajoissa. Maan ystävä lehden lisäksi mediapajoissa on tuotettu kuvareportteja, joihin voi käydä tutustumassa Maan ystävien Flickr -tilillä. Toivotan mielenkiintoisia lukuhetkiä!

TEKSTI NOORA OJALA

FROM GLOBAL INJUSTICE TO SUSTAINABILITY (FGITS)

Maan ystävien From Global Injustice to Sustainability -hanke toimii vuosina 2011-2013. Maan ystävät käyttä hankkeesta lyhennettä FGITS. Hanke toimii globaalien ongelmien parissa kestävämmän kehityksen puolesta ja kouluttaa ymmärtämään globaalia eriarvoisuutta etelän ja pohjoisen välillä. Hanke keskittyy EU:n ja Latinalaisen Amerikan välisiin epäkohtiin kaupankäynnissä, yritysten toiminnassa, luonnonvarojen käytössä, ihmisoikeuksien toteutumisessa ja ilmasto-oikeudessa.

Kouluvierailutoiminnan, koulutusten ja tapaamisten lisäksi hankkeessa tiedotetaan globaaleista ympäristöongelmista ja keinoista taistella niitä vastaan, kampanjoidaan kestävän ja ihmisoikeuksia kunnioittavan politiikan, tuotannon ja yrityskulttuurin puolesta sekä vaikutetaan päätäjiin. Hankkeen aikana pyritään vahvistamaan Euroopan ja Latinalaisen Amerikan ympäristö-, pienviljelijä- ja solidaarisuusliikkeiden yhteistoimintaa.

Hanke saa rahoituksen EU:lta. Hanketta toteuttaa Ruotsissa toimiva Latinamerikagrupperna sekä Suomen ja Ruotsin Maan ystävät. Hankkeella on monia yhteistyötahoja kuten La Via Campesina ja Latinalaisen Amerikan Maan ystävät.

Vuonna 2013 hanke toteutti kaivostoimintaan suuntautuneita mediapajoja, joissa tuotettiin materiaalia kaivostoiminnasta ja sen vaikutuksista. Pajojen kautta Maan ystävät vierailivat Talvi-vaaran nikkelikaivoksella sekä Raahen kultakaivoksella.

Lehden sisältö:

Perheviljelyllä ja kaupunkipuutarhalla on pitkät perinteet Rio de Janeirossa

Kamppailu viljelymaasta

"Kaivokset eivät ole ongelma"

Talvivaaran vesienhuolto

Nyt kaikki korpeen!

Laivan kaivos ei kannata

Kurkistus EU-vaikuttamisen arkeen

Kesäleiri Falunissa - globaalia oikeudenmukaisuutta etsimässä

34

**Maan ystävien
yhteystiedot ja
tiedotteet**

MAAN YSTÄVÄ
LEHDESSÄ
NOUDATETAAN
HYVÄÄ
JOURNALISTISTA
TAPAA.

**Maan ystävä lehti 2013
ISSN 1997-2116**

Julkaisija Maan ystävä ry

Vt. päätoimittaja: Noora Ojala

Taitto: Meri Qvist

Avustajat: Sofia Hedström,
Eveliina Heikkinen, Sini Ilmonen,
Anni Kiviranta, Mervi Leppäkorpi,
Senni Luosujärvi ja Angi Mauranen

Toimituksen yhteystiedot:
noora.ojala@maanystavat.fi

Kannen kuva: Noora Ojala

Maan ystävä
Mechelininkatu 36 b
00260 Helsinki

puh. 045 8863958

toimisto@maanystavat.fi

tili: 471330-222236
Jäsenmaksu: 10/25€
www.maanystavat.fi

Maan ystävien jäsen,
muistithan maksaa
jäsenmaksusi!

This document has been produced with the financial assistance of the European Union. The contents of this document are the sole responsibility of Friends of the Earth Finland and can under no circumstances be regarded as reflecting the position of the European Union.

COMUNIDADE
ASTROGILDA
CAMINHO DO
CAFUNDA

PERHEVILJELYLLÄ JA KAUPUNKIPUUTARHALLA ON PITKÄT PERINTEET RIO DE JANEIROSSA

TEKSTI JA KUVAT NOORA OJALA

TIE VARGEM GRANDEN BANAANIVILJELIJÖIDEN LUO ON KAPEA, HUONOKUNTOINEN JA TIHEÄN SADEMETSÄN REUNUSTAMA. VARGEM GRANDE SIJAITSEE RIO DE JANEIRON KAUPUNGIN LOUNAISOSASSA, SIELTÄ RIO DE JANEIRON KUULUISIIN TURISTIKESKUKSIIN ZONA SULIIN ON KAHDEN TUNNIN MATKA JULKISILLA KULKUVÄLINEILLÄ. TIE LOPPUU RINTEESSÄ OLEVIEN MUUTAMAAN TALON KOHDALLA. TÄÄLLÄ ASUU PEDRO MESQUITA DOS SANTOS, HÄN ON YKSI VARGEM GRANDEN PIENVILJELIJÖISTÄ JA HÄNEN OPASTUKSELLAAN PÄÄSIN TUTUSTUMAAN PERINTEISEEN BANAANINKASVATUKSEEN.

PIENVILJELIJÄT ELÄVÄT PERINTEISESTÄ PERHEVILJELYSTÄ ja elinkeino, sekä viljelmät, ovat siirtyneet sukupolvelta toiselle. Pedro viljelee pääasiassa banaania, mutta kerää ja kasvattaa myös muita hedelmiä ja vihanneksia. Banaaninviljelijöitä asuu Pedra Branca vuoren rinteillä, eikä useisiin taloihin pääse autolla, vaan osa matkasta kävellään polkua pitkin, siellä kulkuvälineeksi käy myös aasi tai hevonen. Pedra Branca vuoren huippu kohoaa 1025 metriin ja se on Rio de Janeiron korkein kohta. Samalla Pedra Brancan ympäristö on myös hankalasti saavutettava ja eristäytynyt alue muuhun kaupunkiin verrattuna. Tietön rinteistä on epäilemättä suojellut metsää sokeriruoko- ja kahviplantaaseilta, jotka tuhosivat rannikon sademetsää koko osavaltion alueelta jo 1700-luvulta lähtien.

VILJELIJÄPERHEET VARGEM GRANDESSA vaikuttavat onnellisilta, he haluavat jatkaa nykyisen muotoista metsässä viljelyä niukasta tulosta huolimatta. Viljelijät eivät kaipaa suuria muutoksia, kuten

JÄRJESTÄYTYMISEN TOIVOTAAN TUOVAN HELPOTUSTA PERHEILLE, JOTKA JOUTUVAT ELÄMÄÄN EPÄVARMUUDESSA OMAN ASUINPAIKAN JA ELINKEINON SUHTEEN.

lisää turismia tai koneellista apua tuotantoon. Pedro kertoo että viljelijät haluaisivat selkiyttää ja laillistaa maankäyttöä sekä helpottaa tuotteiden markkinoille pääsyä. Tätä varten Vargem Granden pienviljelijät ovat perustaneet viljelijäjärjestön, Agrovargemin. Järjestäytymisen toivotaan tuovan helpotusta perheille, jotka joutuvat elämään epävarmuudessa oman asuinpaikan ja elinkeinon suhteen.

▼ Pedro Mesquita dos Santos katkaisee banaanipuun kun sato korjataan.

◀ Korjuun jälkeen banaanipuun kasvaa luontaisesti uudelleen.

▲ Pedro vie banaanit varastoonsa.

PEDRA BRANCAN SUOJELUALUE JA "KAUPUNKIMETSÄ" perustettiin 1970-luvulla, kun Brasilia hallitsi sotilasjunta. Puistoalue on laaja, 12.500 hehtaaria ja sen sisään jäi monia pienviljelijäperheitä, joille ei tarjottu korvaavaa maata tai asuntoa, eikä heitä toisaalta tultu ajamaan kodeistaankaan. Periaatteessa suojelualueella viljely on kielletty, mutta hedelmien ja kasvisten kasvatusta ei vaadikkaan varsinaisten peltojen raivaamisesta, vaan viljelijät pyrkivät kasvattamaan banaaneja ja muita luontaisestikin metsässä kasvavia lajeja. Nykyinen demokratia sallisi maa-asioista sopimisen, mutta siihen ei ole ollut vielä minkään viranomaisen taholta haluja. Agrovargemiin kuuluvat pienviljelijät ovat yhdessä kehittäneet ympäristöosaamistaan ja myös viljelijän sosiaalista asemaa koitetaan parantaa. Luomutuotanto on yksi pienviljelijöiden valteista, sillä Brasiliassa käytetään maailman eniten kasvintorjunta-aineita asukasta kohden. Brasilialaisen ANVISA viraston tekemän tutkimuksen mukaan noin kolmasosassa tutkituista elintarvikkeista on huolestuttavia määriä kasvintorjunta-aineidenjäämiä. Brasilian vaurastunut keskiluokka taas haluaa ostaa ilman torjunta-aineita tuotettuja tuotteita, mutta pientuottajien on vaikea saada tuotteitaan myyntiin marketteihin ja suosittuihin kauppaketjuihin.

MONET PIENVILJELIJÄPERHEET RIO DE JANEIROSSA elävät epävarmuudessa maan ja talon omistamisen suhteen, vaikka suku olisi elänyt samalla paikalla usean sukupolven ajan. Brasiliassa suur-

maanomistajat ja maatalouden globaalit jättyhtiöt pitävät hallussaan jättimäisiä alueita kun taas moni pienviljelijä on maaton ja maa onkin yksi maailman eriarvoisimmista maista maanomistuksen suhteen. Tilanne on mutkistunut kaupunkiviljelijöiden näkökulmasta, koska Rioissa järjestettävät suuret urheilukisat ovat nostaneet maan hinta ja maakeinottelua. Varsinkin Pedra Brancan pohjois- ja itäpuoliset alueet, Campo Grande ja Jacarepagua ovat muutosten kourissa. Myös Rion keskustassa ja eteläisillä alueilla asukkaita on häädetty ja siirretty uusiin lähiöihin kisarakentamisen tieltä, se lisää painetta kaupungin väljemmin asutettuun lounais- ja pohjoisosaan. Riolle tyypilliset edullisen asumisen favelat halutaan siistiä kisoja varten ja samalla ihmiset ovat saattaneet menettää kasvitarihansa tai viljelypalstansa.

TILANNE ON MUTKISTUNUT KAUPUNKIVILJELIJÖIDEN NÄKÖKULMASTA, Koska Rioissa järjestettävät suuret urheilukisat ovat nostaneet maan hintaa ja maakeinottelua.

▼ Edson Paiva miettii hedelmäpuiden kasvatusta Campo Grandessa, Rio de Janeiron kaupungin luoteisosassa. Hänen tilansa sijaitsee puoliksi Pedra Brancan suojelualueella.

► Pedro näyttää vanhaa lapsuuden taloan, talon seinät oli rakennettu savesta ja puusta.

PIENESSÄ PUUTARHASSA
MARIA TUOTTAA HEDELMIEN
JA KASVISTEN LISÄKSI
MAUSTEITA, YRTTEJÄ JA
KORISTEKASVEJA.

RIOSSA KAUPUNKIPUUTARHA voi olla tärkeä tulonlähde. Vargem Grandessa, ennen vuorenrinteelle kiipeämistä, vierailin Maria do Céun asunnon takapihalla, jossa hän viljelee kaupunkipuutarhaa. Se on hänen ainoa tulonlähde, eikä hän voisi kuvitella elävänsä muulla lailla. Marian puutarhassa kasvit vuorottelevat ja viljely tapahtuu ilman torjunta-aineita. Pienessä puutarhassa Maria tuottaa hedelmien ja kasvien lisäksi mausteita, yrttejä ja koristekasveja. Hän käy myymässä tuotteitaan lähinnä paikallisilla katutoreilla, joita järjestetään yleensä kerran viikossa.

◀ Maria do Céu esittelee kaupunkipuutarhansa kasveja. Puutarhassa kasvaa hedelmiä, papuja, vihanneksia, koristekasveja yrttejä ja mausteita.

▶ Edson Paivan puutarhan, jossa hän kasvattaa kasveja ja puita lääkinällisiin tarkoituksiin.

◀ Maria do Céu esittelee ”Luffa aegyptian” kasvista kasvattamia pesusieniä. Kuivatut pötkylät voi paloitella sopiviksi paloiksi. Kasvi näkyy taustalla.

▶ Maria do Céun puutarha kuvassa vasemmalla.

70% 200 MILJOONASTA
BRASILIAISESTA ASUU
ATLANTIN RANNIKKOALUEILLA,
IHMISTEN TOIMET OVATKIN SUURIN
SYY RANNIKKOSADEMETSÄN KUTIS-
TUMISEEN. NYKYISIN RANNIKKO-
SADEMETSÄÄ ARVIOIDAAN OLEVAN
JÄLJELLÄ ENÄÄ 3-7% MUTTA UUDET
SUOJELUTOIMENPITEET OVAT TUOT-
TANEET LUPAAVIA TULOKSIA VAR-
SINKIN UHANALAISTEN
LAJIEN SUHTEEN.

AS-PTA (AGRICULTURA FAMILIAR E AGROECOLOGIA) on pieni järjestö joka tukee ekologista perhevilkelyä ja yrittää löytää väyliä paikallisten luomutuotteiden markkinoille saamiseksi. Usein pienviljelijöillä ei ole varaa autoon, vaan esimerkiksi

osuuskunnan perustamisen kautta on saatu hankittua tuotteiden kuljettamiseen sopiva auto. AS-PTA:n mukaan viljelijöillä on ahdasta kasvavan kaupungin paineessa ja maan sekä elämisen kallistuminen Riossa laitta viljelijät yhä ahtaammalle.

AS-PTA:N HENKILÖKUNTA TEKEE VILJELIJÄN KANSSA YHDESSÄ SUUNNITELMAN MAIDEN KÄYTÖSTÄ JA OHJEISTAA SAMALLA RANNIKKOSADEMETSÄN LUONTAISTEN LAJIKKEIDEN TUNTEMUKSESSA JA METSÄN SUOJELUSSA.

AS-PTA TUKEE MYÖS VILJELIJÖIDEN JÄRJESTÄYTYMISTÄ ja tekee pilottiprojektia Pedra Brancan suojelualueen viljelijöiden kanssa. Viranomaisille ehdotetaan suojelualueilla tai sen reunamailla elävien perheiden maa- ja metsätalouden tunnistamista tietyin ehdoin. Suojelualueella pitää esimerkiksi kasvattaa vain luontaisia lajikkeita, eikä teitä saa rakentaa moottoriajoneuvoille. AS-PTA:n henkilökunta tekee viljelijän kanssa yhdessä suunnitelman maiden käytöstä ja ohjeistaa samalla rannikkosademetsän luontaisen lajikkeiden tuntemuksessa ja metsän suojelussa. Atlanttinen rannikkosademetsä on vuosikymmeniä ollut uhanalainen metsätyyppi jossa elää satoja uhanalaisia eläin- ja kasvilajeja. Pienviljelijät voivat osaltaan auttaa metsän säilymisessä, kun ovat sitoutuneita suojelemaan metsää ja viljelemään rittämättä uhanalaista rannikkometsää.

▲ Pienviljelijöiden taloja Pedra Brancan suojelualueella.

▲ Viljelijät käyttävät aaseja ja muuleja hedelmien korjuussa ja liikkumisessa.

▲ AS-PTA (Agricultura Familiar e Agroecologia) on Riossa ensimmäinen järjestö, joka pyrkii auttamaan perinteisiä perhevilkelijöitä. Kuvassa AS-PTAn auto.

► Jorge Cardia asuu tietämällä alueella metsässä. Kun aasi tai muuli kantaa banaaneja tai muuta lastia niin viljelijä kävelee.

**LISÄÄ TIETOA
PERHEVILJELIJÖIDEN
JÄRJESTÖSTÄ:**

**AS-PTA:
www.aspta.org.br**

**PARQUE ESTADUAL PEDRA
BRANCA WIKIPEDIASSA:
[http://pt.wikipedia.org/wiki/
Parque_Estadual_da_Pedra_Branca](http://pt.wikipedia.org/wiki/Parque_Estadual_da_Pedra_Branca)**

KAMPPAILU VILJELYMAASTA

TEKSTI JA KUVAT NOORA OJALA

BRASILIASSA KÄYDÄÄN JATKUVAA KAMPPAILUA MAAN OMISTAMISESTA. BRASILIAN ON OLLUT HANKALA PÄÄSTÄ EROON KOLONIALISMIN JÄTTÄMÄSTÄ ERIARVOISESTA MAANKÄYTTÖPOLITIIKASTA.

◀ Acampamento Manoel Barbosa, Campos dos Goyatacazes, Brasilia, 2013.

Perheviljelijöiksi haluavat perheet ovat asettuneet hökkeleihin asumaan Sapucaian tilalle, sen maan viereen, josta he toivovat saavansa oman pientilan. Brasilian lakien mukaan tuottamattoman maan voi maaton vallata ruuantuotantotarkoituksiin ja hakea maalle viranomaisten vahvistamaa tilaoikeutta. Prosessi on kuitenkin hidas, lopputulos epävarma ja usein perheet joutuvat asumaan hökkeleissä vuosia, joskus vuosikymmeniä. Maan omistaja saattaa myös häiritä ja uhkailla valtaajia, koska ei halua maitaan lunastettavan pienviljelijöiden käyttöön.

BRASILIASSA 89%
MAANVILJELIJÖISTÄ OMISTAA
VAIN 20% BRASILIAN
MAATALOUSMAASTA,
KUN TAAS VASTAAVASTI
SUUROMISTAJAT
HALLITSEVAT 80%
MAATALOUSMAASTA.

▶ Usina Sapucaia, Campos dos Goyatacazes, Brasilia, 2013.

Sapucaian sakkaroositehdas ei ole enää toiminnassa ja sen ympärille levittäytyvä Sapucaian suurtila on luokiteltavissa tuottamattomaksi maaksi. Tila on 10.733 hehtaarin kokoinen ja pelto-omaasta suurin osa tuotti sokeriruokoa tehtaan tarpeisiin. Jos Sapucaian tila jaettaisiin pienviljelijöille se tarkoittaisi satojen perheviljelmien syntyä.

HALUATKO PARANTAA MAAILMAA? TYKKÄÄTKÖ PUUHATA NUORTEN KANSSA?

TULE MAAN YSTÄVIEN VAPAAEHTOISEKSI GLOBAALEILLE YMPÄRISTÖPÄIVILLE! YLÄKOULUJEN JA LUKIOIDEN TEEMAPÄIVÄSSÄ RATKOTAAN KONKREETTISEN TEKEMISEN AVULLA ILMASTO-OIKEUDENMUKAISUUTTA, GLOBAALEJA RUOKAKY-SYMYKSIÄ JA VAATTEIDEN TUOTANNOSTA AIHEUTUVIA ONGELMIA. TYÖPAJAT VOIVAT OLLA LÄHILUONNON JA -YMPÄRISTÖN TUTKIMISTA, KULUTUSKYSYMYSTEN RATKOMISTA JA ALOITTEIDEN TEKEMISTÄ MAAILMAN MUUTTAMISEKSI. VALMIITA IDEOITA TUUMASTA TOIMEEN! -OPPAASSA.

LATAA OPAS JA LUE LISÄÄ
GLOBAALIA YMPÄRISTÖKASVATUSTA TOIMINNALLISESTI-HANKKEESTA

WWW.MAANYSTAVAT.FI -> EKOLOGINEN VELKA

OTA YHTEYTTÄ!

riika.huitti-malka@maanystavat.fi
ja senni.luosujarvi@maanystavat.fi

TUUMASTA TOIMEEN!
Ympäristökasvatusta toiminnallisesti

I NO A LA

”KAIVOKSET EIVÄT OLE ONGELMA”

TEKSTI JA KUVAT MERVİ LEPPÄKORPI

OTROS MUNDOS ON FRIENDS OF THE EARTH INTERNATIONALIN MEKSIKOLAINEN, TARKEMMIN SANOTTUNA CHIAPASILAINEN JÄSENJÄRJESTÖ. TOIMIJOITA ITSE ORGANISAATIOSSA EI OLE MON- TAA, MUTTA JÄRJESTÖN VAIKUTTA- VUUDESTA ETELÄ-MEKSIKOSSA JA GUATEMALASSA ON HUIKEA.

OTROS MUNDOS ON KUNNOSTAUTUNUT verkostojen koor- dinoinnissa ja paikallisyhteisöjen tukemisessa. Järjestö on esimerkiksi osana patojen ja kaivojen vastaisia verkostoja sekä eräänlainen moottori MOVİAC-liikkeessä, jonka alle kokoontuvat ihmiset, joiden elämään ilmastonmuutos ja megaprojektit vaikuttavat.

JÄRJESTÖSSÄ TOIMIVAN GUSTAVO CASTRON pitkäaikaisen huolen aihe ovat kaivokset. Toki huomautuksella: ”Kai- vokset eivät ole varsinainen ongelma. Ongelma on järjes- telmässä, joka perustuu jatkuvaan kuluttamiseen.”

MEKSIKO ON LUPAAVA ETENKIN KANADALAISILLE kaivosyhtiöille. Yksin Länsi-Suomen läänin kokoisessa Chiapasissa on 120 kaivosvaltausta. 25 000 asukkaan Chicomuselon municipiossa kaivoksia on kolme. Kanadalaisen Gold Corpin kaivos tosin on toistaiseksi suljettuna sen toiminta kritisoineen Mario Abarcan murhaa seuranneiden protestien rauhoittamiseksi.

◀ **Chicomuselosssa talojen siniini maalattujen vaalimainosten ohella otetaan kantaa kaivoksiin.**

KUTEN KOKO LATINALAISessa AMERIKASSA, myös Meksikossa liikkeitä kärsivät protestien kriminalisoinnista. Aktivisteja pidätetään tai murhataan epämääräisissä olosuhteissa. Mario Abarcan tapaus on tästä lähes klassinen esimerkki. Abarcalla ei ollut historiaa poliittisissa liikkeissä, mutta kaivoksen vaikutukset yhteisöön olivat kestävämpiä: liian raskas liikenne vaikutti taloihin, vedet pilaantuivat ja jonkun täytyi sanoa se ääneen.

ABARCASTA TULI TAHTOMATTAAN GOLD CORPIN kritiikin kärkihahmo Chicomuselossa, minkä vuoksi hän päätyi tekaistuilla syytteillä putkaan, missä häntä kiristettiin perumaan suunniteltu protestitapahtuma. Lopulta Mario Abarca murhattiin kotiovelleen. Kunnollista tutkintaa ei koskaan suoritettu.

MEKSIKOSSA YMPÄRISTÖLAINSÄÄDÄNTÖ EI OLE TIUKKIMMASTA PÄÄSTÄ JA OLEMASSA OLEVAA LAINSÄÄDÄNTÖÄ EI AINA NOUDATETA.

MEKSIKOSSA YMPÄRISTÖLAINSÄÄDÄNTÖ ei ole tiukimmasta päästä ja olemassa olevaa lainsäädäntöä ei aina noudateta. Kaivoksen vaikutusalueella elävien yhteisöjen kuulemisia ei tehdä tai ne jätetään huomioimatta ja kaivoksia avataan ilman lupia. Osavaltiotasolla syyttäjänvirastossa puuttuu osaaminen kaivoksiin liittyvissä rikkomuksissa. Kynnys puuttua kaivosyhtiöiden toimintaan on korkea myös siksi, että vapaakauppasopimuksen perusteella yritys voi vaatia korvauksia toteutumatta jääneistä voitoista.

TARCOITUKSENA ON ALOITTAAM KAMPANJA, JOSSA YHTEISÖJÄ VALISTETAAN KAIVOSTEN TERVEYSVAIKUTUKSISTA JA TÄTEN TOIVOTAAN KAMPPAILUJEN SIIRTYVÄN AJANKOHTAAN, JOLLOIN NIILLÄ VOISI OLLA ENITEN MERKITYSTÄ: ENNEN KUIN MITÄÄN TAPAHTUU.

Kaikin keinoin

GUSTAVO CASTRO LUETTELEE ERILAISIA PROTESTIMUOTOJA, joita on käytetty kaivosten vastaisissa protesteissa: on tiedotettu yhtiöiden osakkaita, vierailtu vuosikokouksissa, tehty videoita ja radio-ohjelmia, lähetetty delegaatioita Kanadaan poliitikkojen vakuuttamiseksi, viety tapauksia ihmisoikeustuomioistuimeen, tehty lakiehdotuksia Meksikossa ja Kanadassa, ilmiannettu korruptiotapauksia, blokattu teitä ja niin edelleen. Vaikka kaikki on ollut olennaista, voimakkaimpana on ollut pitkään tunne siitä, että mikään ei auta.

VÄLI-AMERIKAN KAIVOSTEN VASTAISTEN TOIMIJOIDEN M4-verkostossa on pohdittu pitkään uusia strategioita. Kaivosten epäkohditiin puuttuminen niiden jo toimiessa tulee jatkossakin olemaan olennaista, mutta tällä hetkellä liikkeessä on pohdittu keskittymistä ennaltaehkäisyyn. Tarkoituksena on aloittaa kampanja, jossa yhteisöjä valistetaan kaivosten terveysvaikutuksista ja täten toivotaan kamppailujen siirtyvän ajankohtaan, jolloin niillä voisi olla eniten merkitystä: ennen kuin mitään tapahtuu.

FRIENDS OF THE EARTH INTERNATIONALIN TYÖSSÄ Gustavo Castro näkee kaivosten ja patohankkeiden kanssa kamppailemisen kohdalla kehittämisen varaa. Varsinainen koordinaatio puuttuu, eikä järjestäytyminen ilman sitä ole lähtenyt itsestään liikkeelle. Castro kaipaa verkoston sisällä niiden maaryhmien järjestäytymistä, joiden työssä kaivostoiminnan epäkohdat ovat keskeisellä sijalla.

◀ **Mario Abarcan työtä jatkaa hänen poikansa José, joka muiden chicomuselolaisten tavoin on huolissaan joen veden laadusta.**

▼ **Gustavo Castro syyttää kynttilän Mario Abarcan haudalle marraskuussa 2012.**

▶ **Talojen rakenteet eivät kestä raskasta liikennettä.**

TALVIVAARAN VESIENHALLINTA

TEKSTI JA MAIJA VIDQVISTIN HAASTATTELU SINI ILMONEN

EDITOINTI JA KUVAT NOORA OJALA

MAAN YSTÄVIEN AKTIIVIT VIERAILIVAT 11.6.2013 Talvivaaran nikkelikaivoksella järjestetyssä Lähistökatsaus -tapahtumassa. Tilaisuus oli suunnattu kaivoksen lähetyillä asuville ja ohjelmaa oli linja-autolla tehtävä kierros Kortelammen vesienkäsittelyalueelle. Kortelammen altaat ovat täysiiä saastuneesta vedestä ja tilanne jatkuu ainakin ensivuoteen. Lisäksi yhtiön edustaja pääsi jututtamaan Talvivaaran paloasemalla jossa vieraat saivat kahvia ja pullaa. Lähistökatsauksen yhteydessä Maan ystäville järjestetty tapaaminen Maija Vidqvistin kanssa, hän on yrityksen vesienhallintajohtaja.

VIDQVIST ON TYÖSKENNELLYT TALVIVAARAN vesienhallintajohtajana helmikuusta 2013 lähtien ja on ensimmäinen tehtävään palkattu henkilö. Aiemmin vesienhallinta oli hajautettu erillisille osastoille.

AIEMMIN VESIENHALLINTA OLI HAJAUTETTU ERILLISILLE OSASTOILLE.

VIDQVISTIN MUKAAN VESIENHALLINTAJOHTAJALLA on vain jossakin määrin valtaa yrityksessä, mutta hän kokee pystyvänsä viemään asioita eteenpäin. Vidqvist kuitenkin mainitsee, että ison organisaation ominaisuutena on projektien ja asioiden monta vetäjää, joten yhteistyötä pitää löytää ja kompromisseihin on välillä taivuttava.

KESÄKUUSSA VIDQVIST KERTOI sen hetkiseksi tärkeimmäksi tehtäväkseen vesitaseen laskemisen ja vesisuunnitelman tekemisen yhtiölle, jotta se pysyisi ympäristölupansa määrittelemissä luvuissa. Yhtiön on saatava mahdollisimman paljon vettä pois alueelta ja vesiä pitää saada puhtaammaksi. Alueen pinta-alat ja vesimäärät, sekä

KESÄKUUSSA VIDQVIST KERTOI SEN HETKISEKSI TÄRKEIMMÄKSI TEHTÄVÄKSEEN VESITASEEN LAS- KEMISEN JA VESISUUNNITELMAN TEKEMISEN YHTIÖLLE, JOTTA SE PYSYISI YMPÄRISTÖLUPANSA MÄÄRITTELEMISSE LUVUISSA.

sadannan vaikutus haihduntaan ja arvoihin, ovat tiedossa, mikä helpottaa vesitaseen laskemista. Selvityksen alla oli Vidqvistin mukaan myös kalkin pois saaminen kaivosalueen ulkopuolisesta luonnosta. Yhtiö joutui kipsisakka-altaan vuotojen aikana tiputtamaan helikopterista kalkkia hätätoimena. Kalkkin tarkoitus oli saattaa luontoon liuenneita epäpuhtauksia kuten raskasmetalleja saastuneeseen muotoon. Kalkki myös nostaa veden pH-arvoa ja luonnon sekä vesistöjen tilaa. Vidqvist ei tiennyt mitä kalkille voitaisiin tehdä tai miten se saataisiin luonnosta pois. Pohdittavaa riitti, sillä näitä asioita ei oltu mietitty kalkin käytön aloittamisen aikana. Vidqvist myös totesi, että kalkin välittömät vaikutukset luonnossa pienenevät ajankuluessa ja siksi yhtiö ei ole lähtenyt siirtämään kalkkia alueelta pois ja mahdollisesti myös jättää kalkin sinne.

TALVIVAARA KERTOO ETTÄ YMPÄRISTÖTEKNIikkaan investoitiin vuonna 2012 yli 13 miljoonaa euroa. Vidqvistin mukaan osa investoinneista ohjattiin käänteisosmoosilaitoksen hankintaan joka vähentää uuden jäteveden syntymistä ja tuottaa toimiessaan kokonaan laitoksen käyttämän makean veden. Investoinnit ja käänteisosmoosisysteemin käyttöönotto oli tarkoitus tapahtua jo kaivoksen aloittaessa toimintaansa. Käänteisosmoosilaitos kokonaisuudessaan saatiin kuitenkin vesienkierrossa käyttöön vasta lokakuussa 2013, kun kolmas yksikkö lähti käyntiin.

Tänä vuonna Vidqvist on rakentamassa strategiaa ja hän näkee siinä paljon mahdollisuuksia sekä selkeän paikan tarvittavalle keskustelulle yrityksen eri sidosryhmien kanssa. Yhtiön hallitus kuitenkin määrittelee strategian ja sen raamit.

◀ **Maija Vidqvist esittelee Kortelammen vesienkäsittelyalueen toimintaa 11.6.2013.**

VIDQVISTIN MUKAAN NYT ON TÄRKEINTÄ ymmärtää ympäristölu-
pa, että mihin kaikkeen se vaikuttaa ja mitä toimenpiteitä yri-
tykseltä sen puitteissa vaaditaan. Tätä asiaa kuitenkin pääosin
hoitaa Talvivaaran ympäristöosasto. Pöyry tekee Talvivaara yhtiölle
ulkopuolista valvontaa ja yhtiö itse seuraa prosessien pH-
arvoja sekä metallipitoisuuksia.

”SELVITYKSET TULEVAT JULKISEKSI, prosessihäiriöt ja ylitykset
tullaan kertomaan ja linkkejä mittauksiin on jo nyt”, Vidqvist
lupaa. Jatkuvaa virtauksen seuranta on pyydetty ja Vidqvistin
mielestä se olisi mahdollista. Virtauksen seurannassa raportoi-
tisiin mihin vedet ovat menossa, miten paljon ja missä kunnos-
sa vedet ovat. Tässä tilanteesta kuitenkin muuta raportointia on
niin paljon, ettei virtauksen seuranta ja siitä raportointi ole
ensimmäisenä listalla.

VIDQVIST HALUAISI EDISTÄÄ HYVÄÄ KESKUSTELUA vesiasioiden
ympäristöllä. Hänen mielestään keskustelua on jo alkanut kehitty-
mään ja hyvät asiat ovat alkaneet ottamaan tuulta alleen.

VIDQVIST JÄTTI JOHTORYHMÄTYÖSKENTELYN Talvivaarassa
syyskuun lopussa, minkä jälkeen hän palasi täysipainoisemmin
oman yrityksensä toimintaan ja on sitä kautta jatkanut yhtiön
konsultointia. Talvivaaran Kaivososakeyhtiö Oyj:n viimeisim-
män osavuositarkastuksen perusteella yhtiö on suurissa taloudel-
lisissa vaikeuksissa ja etsi lisärahoittajia toiminnan jatkamiseksi.
15.11.2012 Talvivaara ilmoitti, ettei lisärahoitusta ole saatavilla

KATSO MAAN YSTÄVIEN FGITS MEDIAPAJAN TUOTTAMA TALVI- VAARA KUVASARJA NETISSÄ:

[www.flickr.com/photos/
maanystavat/sets/](http://www.flickr.com/photos/maanystavat/sets/)

ja hakeutui yrityssaneeraukseen. Yrityssaneerauksen epäonnistu-
essa Talvivaara mitä todennäköisemmin hakeutuu konkurssiin.

KAIVOSYHTIÖN KANNATTAVUUS HEIKKENI kun nikkelin maail-
manmarkkinahinta ja kysyntä laskivat. Kaivosta painaa myös
toistuvasti tapahtuneet onnettomuudet, joista merkittävin oli
kipsisakka-altaan massiivinen vuoto marraskuussa 2012. Tuo-
tanta on haitannut myös ylimääräinen puhdistamaton vesi
kaivosalueella, joita ei olla voitu juoksuttaa luontoon. Oman
haasteensa Talvivaaralle tuo uusi Kiinassa kehitetty NPI-nikke-
lintuotantomalli (nickel pig iron), jonka pitäisi olla Talvivaaran
mallia kustannustehokkaampi.

MIKÄLI TALVIVAARAN KAIVOS AJAUTUU VARARIKKOON ja toimin-
ta päättyy, on kaivosalue ympäristöluvan mukaisesti silti siivottava ja
jätteet varastoitava, niin turvallisesti kuin se on mahdollista. Talvi-
vaarassa vaikutukset ulottuvat kaivosaluetta laajemmalle luontoon
ja vesistöihin. Kuitenkin jos Talvivaara ajettaisiin hallitusti alas niin
päästökuorma luonnolle vähenee kun eri kaivosprosesseissa syntyvä
jäte vähenee. Talvivaaran alasajo on kallista, mutta kaikkein kal-
leimmaksi kaivos tulee, jos kaivosta pidetään käynnissä tukien avul-
la, ilman realistista mahdollisuutta saada tuotanto kannattavaksi.

KUVATEKSTI KORTELAMPI1069: Kortelammen vesienkäsittelyalu-
eella puhdistetaan vesiä juoksuttamista varten. Kaivos haluaa
juoksuttaa jätevetä pois kaivosalueelta vuoden 2013 aikana yhdek-
sistä miljoonaa kuutiota.

◀ **Maija Vidquist toimii nykyisin Talvivaara Kaivososakeyhtiön vesikonsulttina oman yrityksen kautta.**

▼ **Huhtikuussa 2013 Ylä-Lumijärvellä näkyi yhä kalkin peittämää puustoa. Kipsi-sakka altaasta vuotanutta metallisakkaa oli jäätyneen järven pohjassa paksulti.**

▶ **Kortelammen vesienkäsittelyalueella puhdistetaan vesiä juoksuttamista varten. Kaivos haluaa juoksuttaa jätevetä pois kaivosalueelta vuoden 2013 aikana yhdeksistä miljoonaa kuutiota.**

NYT KAIKKI KORPEEN!

TEKSTI SENNI LUOSUJÄRVI
VALOKUVAT LEENA PUKKI

KAIVOSKAPINA -TOIMINTALEIRI KOKOSI KAIVOSTOIMINNASTA KIINNOSTUNEET AURINKOISEEN POHJOIS-KARJALAAN KESÄ-KUUSSA. LEIRILLÄ TUTUSTUTTIIN KAIVOSALAN ONGELMIIN, KEHITYSNÄKYMIIN SEKÄ KANSALAISTEN VAIKUTUSMAHDOLLISUUKSIIN. SAMALLA OTETTIIN KANTAA MYÖS TALVIVAARAN YMPÄRISTÖKATASTROFIIN.

LEIRILLE OSALLISTUNUT AURA KALLI on seurannut Talvivaaran tilannetta, joka on näyttänyt alusta alkaen katastrofaaliselta. - Leiri on ollut hyvä paikka perehtyä kaivosasioihin laajemmin ja tutustua ihmisiin, jotka ovat valmiita toimimaan kaivoksen sulkemiseksi, hän kertoo.

POHJOIS- JA ITÄ-SUOMEN KAIVOSHANKKEITA käsittelevää osuutta pidettiin tärkeänä leirin ohjelmassa, koska valtakunnallinen uutisointi kertoo usein pinnallisesti paikallisille tärkeistä asioista. Osallistujat perehtyivät myös pohjoisruotsalaisen Nianforsin kylän tapaukseen. Kyläläiset estivät kansalaisvoimin uraaninetsinnän alueella vuoden ajan.

► **Myös leiriläiset pääsivät ottamaan useita vesinäytteitä saastuneilta alueilta. Vesinäytteitä on kerätty eri puolilta Talvivaarasta laskevista vesistä koko kevään ajan.**

LEIRILÄISET KÄIVÄT OTTAMASSA VESINÄYTEITÄ Talvivaaran kipsisakkavuodosta saastuneilla alueilla. Paikkakunnalla asuva Merja kävi ensimmäistä kertaa kaivoksen läheisyydessä. Hänen mukaansa Talvivaara on äärimmäinen esimerkkiympäristön pilaamisesta ja vastuuttomuudesta taloudellisen hyödyn hankkimiseksi. - Puhdas vesi pitäisi olla ihmisten perusoikeus! Vesiä ei pitäisi saada pilata!, hän kiteyttää.

STOP TALVIVAARA - KANSANLIIKKEEN KANSSA tehtiin yhteistyötä levittämällä varoituskylttejä Talvivaaran kaivospiirin ympärys-alueille. Stop Talvivaara-liikkeen lähettämän tiedotteen mukaan alue jossa käyttörajoituksia ja varoituksia tarvitaan on ainakin 100 km², — On erikoista, että sen enempiä kaivosyhtiö kuin viranomaisetkaan eivät ole saaneet aikaan edes varoituksia näille alueille. Ei voida olettaa, että suomalaiset tai ulkomaiset turistit osaisivat näitä kohteita varoa. sanoi Aaro Heikkinen, joka toimii Iisalmen Luonnonsuojelun palkkaamana kenttätyöntekijänä Vuoksen latvavesistöjen alueella.

TALVIVAARAAN JOHTAVA JUNARAIDE MYÖS SULJETTIIN 14 ihmisen voimin. Raiteita pitkin kuljetetaan esimerkiksi myrkyllistä rikkihappoa kaivosalueelle päivittäin.

▲ **Leiriläiset osallistuivat majoituspaikan kunnostustöihin yhteisinä talkoohetkinä**

LUE MAJAVIEN – MANIFESTI:

<https://turvaverkosto.wordpress.com/2013/06/25/majavien-manifesti/>

”ERÄIDEN MAJAVATOVEREIDEMME RAKENNETTUA padon Lumi-joelle keväällä 2013, heitä rannoilta saartanut kalkki liukeni veteen. Järkytykseksemme Iso Perä ja hänen Isot Kaksijalkais- toverinsa kehtasivat väittää, että Lumijoen veden muuttuminen käyttökelvottomaksi, oli majavien vika.” Leiriläisten lisäksi myös majavat astuivat esiin Talvivaaran vastustajina.

► **Talvivaara on syyttänyt ongelmistaan mm. alueella asuvia majavia. Patoasiantuntijoiden luottamus Talvivaaraan menetetty lopullisesti – majavien mitta on täysi!**

► **” Stop Talvivaara”**

TALVIVAARA

DANGER ZONE

NO SWIMMING

www.stoptalvivaara.org/zone

LAIVAN KAIVOS EI KANNATA

TEKSTI NOORA OJALA JA SINI ILMONEN

MAAN YSTÄVÄT KÄVI RAAHESSA Laivan kulta-kaivoksella marraskuussa 2013. Paikalliset asukkaat ovat olleet huolissaan kaivoksen päästöistä, varsinkin sen jälkeen kun Laivan kaivoksen rikastehiekka-altaan pato murtui 2012. Rikastehiekka-allas on loppusijoituspaikka jäteainekselle, joka jää kun kultaa erotetaan malmista syanidin avulla. Allasta kutsutaan myös nimellä pasta-allas. Sinne johdetaan kullan talteenottoaltaalta putkea pitkin jätelietettä, joka puristetaan kiinteämmäksi niin sanotulla pasta-laitoksella.

LAIVAN KAIVOKSEN RUOTSALAINEN OMISTAJA Nordic Mines on hakeutunut yrityssaneeraukseen heinäkuussa 2013 ja sille on myönnetty 3. maaliskuuta 2014 saakka aikaa toimittaa saneerausohjelmaesitys. Kultakaivos ei ole pystynyt tuottamaan kultaa odotusten mukaisesti ja sillä on ongelmia louhintatekniikan kanssa. Louhitun malmin mukana tulee liikaa sivukiveä kullan erotusprosessiin ja näin kullon pitoisuus käsitellystä kivistä muodostuu liian pieneksi. Kaivoksen toiminta on alusta asti ollut kannattamatonta ja maanomistajia on jäänyt ilman heille kuuluvia louhintakorvauksia.

Paikalliset asukkaat ovat valittaneet kaivoksen toiminnasta ja päästöistä, mutta päätöksiä ei vielä ole tullut.

► **Pasta-allas**

► **Putki tehdasalueelta pastalaitokselle ja jätealtaalle.**

▼ **Matti Liimatainen esittää kartasta miten hänen maansa ovat kaivoksen vaikutusalueella.**

►► **Kaivosrakentaminen vaati paljon soraa ja muuta maansiirtotyötä. Maanotto-alue.**

►► **Paikallisten eränkävijöiden maja jäi pasta-altaan viereen.**

►►► **Paikallinen maanomistaja Matti Liimatainen kertoo kaivoksen vaikutuksesta luontoyrittäjyyteen Maan ystävien Jonas Biströmille.**

**KATSO MAAN YSTÄVIEN
FLICKR -TILILTÄ RAAHEN
KULTAKAIVOKSESTA
KERTOVA KUVASARJA:**

**[www.flickr.com/photos/
maanystavat/sets/](http://www.flickr.com/photos/maanystavat/sets/)**

KURKISTUS EU-VAIKUTTAMISEN ARKEEN

TEKSTI ANGI MAURANEN

VALOKUVA SOFIAN HEDSRÖM

MAAN YSTÄVIEN RUOTSALAINEN SISÄRJÄRJESTÖ JORDENS VÄNNER (JV) järjesti huhtikuussa pienen tutkimusmatkan Brysseliin yhdessä Suomen MY:n ja ruotsalaisen Latinamerikagruppernan kanssa. Tarkoituksena oli tutustua lähemmin EU-parlamenttiin ja Euroopan Maan ystäviin (FoEE) sekä hahmottaa paremmin Maan ystävien kansallisten ryhmien roolia ja toimintamahdollisuuksia EU:n laajuisessa vaikuttamistyössä. Pääpaino oli lobbauksessa, mutta myös ruohonjuuritason kampanjointi, mediasuhteet ja yhteistyön hallinnollisemmat aspektit saivat osansa.

EU-kuplan kiiltävä pinta

KAKSIPÄIVÄISEN VIERAILUMME ENSIMMÄINEN PÄIVÄ kului EU-parlamentin uumenissa. Punavihreän GUE/NGL-ryhmän varapuheenjohtaja, ruotsalainen Mikael Gustafsson, jonka vieraana olimme, esitteli meille parlamenttia ja työtään siellä. Iltapäivällä

osallistuimme hänen vetämäänsä seminaariin nimeltä “Time for Plan B: Positive Effects of Gender Sensitive and Environmental Policies”. Meille esitteli toimintaansa myös European Women’s Lobby, EU:n naisasiajärjestöjen katto-organisaatio, jossa lukuisia suomalaisia naisjärjestöjä edustaa NYTKIS ry.

OHJELMA KUULOSTI PAPERILLA LUPAAVALTA, ja ympäristöongelmien (ja niiden ratkaisujen) sukupuolisidonnaisuus oli minulle ennestään tuttu aihe opintojeni puolesta. Päivän päätteeksi tuntemukset olivat kuitenkin ristiriitaiset. Tietysti olin iloinen, että näistä todella tärkeistä asioista puhutaan, ja vakuuttunut siitä, että kohtaamamme toimijat olivat liikkeellä hyvällä tarkoituksella. Toisaalta olin pettynyt konservatiivisiin sukupuolikäsityksiin, jotka läpäisivät sekä seminaaria että lobbauksjärjestön esittelyä. Kysymys ei oikeastaan lopulta ollut sukupuolista, vaan yksinomaan naisista, eikä kukaan uhrannut puolta ajatusta esimerkiksi sukupuolen moninaisuudelle tai kaksijakoisen roolijärjestelmän haastamiselle.

KOLMITUNTISESSA SEMINAARISSA PUHUTTIIN paljon ongelmista ja siitä, kuinka ilmastonmuutos iskee kiistatta pahimmin naiseen, mutta ratkaisut, joiden ajattelin otsikon perusteella olevan keskiössä, jäivät paljon vähemmälle. Konkreettisten toimien sijaan ne olivat pääasiassa tasoa “naisille pitää taata tasa-arvoiset vaikutusmahdollisuudet” ja “naisten voimaantumista pitää edesauttaa”. Ei kai tämä tullut kenellekään yllätyksenä? Oli mukavaa nähdä niinkin erilaisista taustoista tulevia puhujia saman aiheen ääressä – myös JV:n Eva Lindholm osallistui yhteen paneeleista – mutta debatin sijaan seminaarissa oli kuorolle saarnaamisen ja selkääntaputtelun maku. Toivoa sopii, että vielä tällä vaalikaudella päästäisiin puretumaan itse ratkaisuihinkin.

YLIPÄÄNSÄ KOKO PARLAMENTTI NÄYTTÄYTYI minulle heikkinä, liiankin siistittyinä ja jotenkin todellisuudesta irrallisena kuplana. Majesteettiset rakennukset sekä julisteet EU:n väsymättömästä työstä rauhan ja edistyksen hyväksi tekivät parhaansa häivyttääkseen vierailijoiden mielestä kolonialismin perinnön ja valtioiden väkivallan kansalaisiaan kohtaan. Mepit ovat pääasiassa pitkän linjan kansallisen tason poliitikkoja, ja oman kilven kiillotus ja puolueen suosio tuntuvat painavan vaakakupissa vähintään yhtä paljon kuin itse asiakysymykset. Vielä kun ottaa huomioon, millaisessa kiireessä ja informaatiotulvassa parlamentaarikot ja heidän avustajansa uiskentelevat, on puistattavaa ajatella, että näiden tyyppien pitäisi jatkuvasti olla tekemässä valistuneita päätöksiä satojen miljoonien ihmisten elämästä. Tietysti on mukavaa, että siellä on edes vähän Gustafssonin kaltaisia tyyppejä, jotka mielellään kuuntelevat myös kansalaisjärjestöjä, eivätkä ainoastaan teollisuuden ja finanssialan lobbaukskonestejoja.

Vaikuttavat ystävämme

TOISEN PÄIVÄN VIETIMME FOEEN TOIMISTOLLA, missä lähes kolmikymmenpäinen henkilökunta koordinoi sekä 31 kansallista jäsenjärjestöään että euroopanlaajuisia kampanjoita. Päivä koostui pitkälti erilaisista työpajoista: JV:n hallituslaiset hioivat hallinnollisia taitojaan ja suunnittelivat kansainvälistä yhteistyötä, kun taas työntekijät ja me vapaaehtoiset opimme lisää kampanjoinnista, lobbauksesta ja organisaatioviestinnästä.

LOBBAUKSEEN SAI HIUKAN TOISENLAISEN NÄKÖKULMAN kuin parlamentissa, kun liuskekaasukampanjoitsija valaisi meille kenttensä sisäisiä voimasuhteita ja käytännön työn haasteita. Kuulemma fossiiliteollisuuden lobbarit olivat järjestäneet vuonna 2012 pelkästään Brysselissä yli kaksisataa tapahtumaa edistääkseen liuskekaasun poraamista, mitä vasten FoEEn yksi täysipäiväinen kampanjoitsija näyttää aika heiveröiseltä. Näillä vähilläkin resursseilla on kuitenkin saatu joitakin meppejä innostumaan toimiin kaasunporausta vastaan, eli jotakin siellä saadaan aikaankin. Monet liuskekaasua ruohonjuuritasolla vastustavat ovat siitä huolimatta suhtautuneet epäillen tällaiseen puolueiden liehittelyyn, mikä asettaa yhteistyölle omat haasteensa. Onneksi vaikuttavaa työtä tehdään muuallakin kuin EU:n kabineteissa.

TOISESSA SESSIOLLA SUUNNITELIMME TAPOJA, joilla JV ja sen paikallisryhmät voisivat osallistua FoEEn maakaappauskampanjaan ja käyttää sen tarjoamia materiaaleja. Ruotsissa kampanjaa ollaan kohdistamassa tiettyihin pankkeihin ja eläkerahastoihin, jotka rahoittavat aasialaisten yritysten kyseenalaisia maakaappauksia Afrikassa. Toimintaideat vaihtelivat perinteisemmästä postikorttikampanjasta sosiaalisen median vyörytykseen ja katuteatterista kampanjavidoiden heijastamiseen pankkien seinille. Yksi ajatus oli myös haastatella rahastojen edustajia videolle, jotta ruotsalaiset näkisivät konkreettisemmin, että asiassa on todella kyse juuri heidän kruunuistaan. Jotkut ideoista voisi hyvin laittaa täytäntöön Suomessakin, ja FoEEn kampanjaresurssija voi tietenkin hyödyntää myös meillä.

OLI TODELLA MIELENKIINTOISTA KURKISTAA näin järjestäytyneiden maailmanparantajien arkeen, ja ote oli (tuskin yllättäen) varsin erilainen kuin mihin olen tottunut Suomessa tai Ranskassa. Myös EU:sta ja sen päätöksentekoon vaikuttamisesta piirtyi paljon entistä selkeämpi kuva. Erityisen mukavaa oli tutustua JV:n aktiiveihin, etenkin kun edustettuina olivat niin paikallistoimijat, hallitus kuin työntekijätkin. Siinä alkoi ihmetellä, miten vähän olemme lopulta yhteydessä naapurimaihimme, vaikka yhteistyö voisi olla hyvinkin hedelmällistä monissa asioissa. Kansainvälisyyden edistämiseksi FGITSin kaltaiset hankkeet ovat yksi hyvä keino muiden joukossa.

KAIKEN KAIKKIAAN RETKI ONNISTUI MIELESTÄNI HYVIN, ja tämän tunteen tuntuivat jakavan monet ruotsalaisistakin. Oli rohkaisevaa nähdä, että Maan ystävät tekevät väsymättä töitä paremman maailman eteen muuallakin, sillä työnsarkaa näyttäisi riittävän niin pitkälle kuin silmä kantaa. Niin ikään ilahduttavaa oli huomata, miten vahvasti toiminta ympäristön hyväksi yhdistää ihmisiä yli valtioiden rajojen. Yksi Maan ystävien vahvuuksista onkin juuri laaja kansainvälinen verkosto, ja tällaiset kohtaamiset ovat omiaan vahvistamaan siteitä myös muualle maailmaan.

▼ **Europarlamentissa näkemässämme seminaarissa hymyiltiin ja oltiin samaa mieltä. Edessä keskellä Jordens Vännerin Eva Lindholm, ja hänen takanaan oikealla MEP Mikael Gustafsson.**

KESÄLEIRI FALUNISSA

- GLOBAALIA OIKEUDENMUKAISUUTTA ETSIMÄSSÄ

TEKSTI ANGI MAURANEN

KUVA NOORA OJALA

KESÄKUUN LOPUSSA RUOTSIN FALUNIN LIEPEILLE, Lindsbergin idylliseen kurssikeskukseen kokoontui kuutisenkymmentä kansalaisjärjestöaktiivia, untuvikkoa ja ulkomaista vierasta maailmanparantajien yhteiselle kesäleirille. Rättvisa nu!ksi (Oikeudenmukaisuutta nyt!) ristityn leirin järjesti yhteistyössä iso liuta järjestöjä, näkyvimpinä Ruotsin Maan ystävät, Ruotsin Attac ja solidaarisuusjärjestö Latinamerikagrupperna. Kuusi leiripäivää olivat niin täynnä rinnakkaisia työpajoja, luentoja ja keskusteluja, ettei kaikkiin kiinnostaviin sessioihin voinut ehtiä mitenkään!

**NÄIN SYKSYN PIMETESSÄ
KOHTI TALVEA KESÄLEIRIN
TUNNELMIIN PALAAMINEN LÄM-
MITTÄÄ KUMMASTI. KÄTEEN JÄI
HYVÄN OLON LISÄKSI KASOIT-
TAIN UUSIA TUTTAVUUKSIA,
IDEOITA, NÄKÖKULMIA JA
SUUNNITELMIA.**

LEIRIN TEEMANA OLI RÄTTVIS OMSTÄLLNING, oikeudenmukainen siirtyminen kestävään yhteiskuntaan, ja kaksi pienempää polttopistettä olivat kaivosbuumi ja kevään 2014 parlamenttivaalit. Kaivoskysymystä puitiin kansainvälisen solidaarisuuden ja ekologisen kestävyuden näkökulmasta, ja leiriin mahtui myös mielenosoitus- ja adressinluovutusretki Falunin keskustaan kaivannaisviranomaisten luo sekä muinaiselle kuparikaivokselle. Vaaleja varten taas suunniteltiin strategioita, vaatimuksia ja bussikiertueita ympäri Ruotsia. Muun ohjelman myötä

pääsimme tutustumaan myös muun muassa pyöränkorjauksen saloihin, antikonsumenttiseen elämäntapaan, maanviljelykseen Bangladeshissa ja kaivosvastarintaan Guatemalassa.

KANSAINVÄLISIÄ VIERAITA LEIRILLE saatiin muun muassa Tanskasta, jossa ammattiyhdistysliikkeestä on löytynyt vahvaa tukea kestävä kehityksen aatteelle, ja Saksasta, missä Berliini ja Hampuri halusivat siirtyä täysin uusiutuviin energianlähteisiin ja ottaa sähköverkon takaisin julkisen sektorin haltuun. Suomen Maan ystävien edustajina Noora Ojala ja minä esitelmöimme Talvivaaran jätevesiongelmista FGITS-hankkeen mediapajan tuottaman kuvasarjan pohjalta. Myös Suomen Attacin puheenjohtaja Omar El-Begawy luennoi leirillä kriisinjälkeisestä talouspolitiikasta.

PUITTEET OLIVAT PARATIISINOMAISET, sillä Lindsbergin "kursikeskus" oli paikkana kuin suoraan jostakin Astrid Lindgrenin lastenkirjasta. Ison vanhan keltaisen talon käyttövesi lämpeä auringossa, ruokaa saattoi hakea valtavalta kasvimaalta ja asukkaat ja leiriläiset osallistuivat sulavasti ristiin rastiin leirin ohjelmaan ja talon kunnossapitopuuhiin. Ruuanlaitto, tiskit ja siivous hoidettiin yhdessä ja päivän päätteeksi kokoonnuttiin pihalle, jylhän vanhan tammen suojiin sumplimaan käytännön järjestelyjä ja filistelemään yhdessä päivän kohokohtia.

NÄIN SYKSYN PIMETESSÄ KOHTI TALVEA kesäleirin tunnelmiin palaaminen lämmittää kummasti. Käteen jäi hyvän olon lisäksi kasoittain uusia tuttavuuksia, ideoita, näkökulmia ja suunnitelmia. Etenkin kaivosasiassa Pohjoismaista yhteistyötä kohtaan oli paljon kiinnostusta. Ruotsin kielen taitoni virkistyi myös suunnattomasti, eikä vähiten siksi, että jouduin yllätyksekseni pitämään mielenosoituksessa puheen Talvivaarasta toisella kotimaisella. Ehkä voimakkain kokemus leirillä oli kuitenkin vahvistunut tunne siitä, että välillä syrjäiseltä tuntuvassa Suomessakin olemme tärkeä osa maailmanlaajuisista liikettä planeetan ja ihmiskunnan saattamiseksi kestävämmille raiteille.

MAAN YSTÄVIEN TOIMISTO

Maan ystävät
Mechelininkatu 36 b
00260 Helsinki

puh. 045 8863958
toimisto@maanystavat.fi
www.maanystavat.fi

Maan ystävät sosiaalisessa mediassa

Tykkää sivusta:

[www.facebook.com/
maanystavat](http://www.facebook.com/maanystavat)

Liity ryhmään:

[www.facebook.com/
groups/5298699956](https://www.facebook.com/groups/5298699956)

Lue blogia:

blogi.maanystavat.fi

Seuraa:

twitter.com/Maanystavat

Maan ystävät ry:n hallitus ja puheenjohtajisto

Maan ystävien hallitukseen
saat yhteyden sähköpostitse:
hallitus@maanystavat.fi.

Kaikkien hallituksen
jäsenten tarkemmat
yhteystiedot löydät
nettisivujemme
yhteystiedot-osiosta.

Maan ystävien
puheenjohtajiston
tavoitat osoitteesta:
[puheenjohtajisto@
maanystavat.fi](mailto:puheenjohtajisto@maanystavat.fi)

Hankkeet ja kampanjat

Polttava Kysymys -kampanja

polttavakysymys@maanystavat.fi
www.polttavakysymys.fi
[www.facebook.com/
polttavakysymys](https://www.facebook.com/polttavakysymys)
twitter.com/Polttis

Ilmastokampanja

Mechelininkatu 36 b
00260 Helsinki
ilmasto@maanystavat.fi

From Global Injustice To Sustainability (FGITS) -hanke

Noora Ojala,
hankekoordinaattori
noora.ojala@maanystavat.fi,
+358 50 362 96 44

Sini-Paula Ilmonen,
kouluvierailukoordinaattori
[fgitskouluvierailut@
maanystavat.fi](mailto:fgitskouluvierailut@maanystavat.fi),
+358 50 408 2355

Ekologinen velka (GYKEPE) -hanke

Senni Luosujärvi,
Oulu (Pohjois-Suomi),
senni.luosujarvi@maanystavat.fi

Riika Huitti-Malka,
Pääkaupunkiseutu
(Etelä-Suomi),
riika.huitti-malka@maanystavat.fi

Toimintaryhmät

Kaivostyöryhmä

Yhteyshenkilö:
jonas.bistrom@maanystavat.fi

Uraani- ja ydinvoimatoiminta

Yhteyshenkilöt:
Ydinvoima: Tapio Solala,
tapio.solala@maanystavat.fi
Uraani: Senni Luosujärvi,
senni.luosujarvi@maanystavat.fi

Vesitoiminta

Yhteyshenkilö:
Olli-Pekka Haavisto,
olli-pekka.haavisto@maanystavat.fi

Alkuperäiskansat

Yhteyshenkilö:
Ville-Veikko Hirvelä,
villeveikkoh1@gmail.com

Yhteys maahan

Yhteyshenkilö: Kai Vaara,
kai.vaara@gmail.com
Katajamäen ekoyhteisö,
Tammikoskentie 638
35700 Vilppula
maaseutu@maanystavat.fi

Maa- ja metsäoikeustoiminta

Yhteyshenkilö: Noora Ojala,
noora.ojala@maanystavat.fi

Maan hiljaiset -kulttuurin keinoja

maanhiljaiset@maanystavat.fi

Paikallisryhmät

Helsinki (Myhki / HYMY)

Helsingin seudun Maan ystävät
Myhki ja Helsingin yliopiston Maan
ystävät HYMY
Mechelininkatu 36 B
00260 Helsinki
helsinki@maanystavat.fi
www.facebook.com/
helsinginseudunmaanystavat

Joensuu (Kamu)

Pohjois-Karjalan Maan ystävät
joensuu@maanystavat.fi
www.facebook.com/
groups/51906040818/

Jyväskylä

Yhteyshenkilö: Vilhelmiina Alaoja,
vilhelmiina.alaoja@
maanystavat.fi

Kotka

kotka@maanystavat.fi
www.facebook.com/pages/Maan-
ystävät-Kotka/154791814581454

Kuopio (Kuoma)

Kuopion Maan ystävät
Yhteyshenkilö: Kim Tamio,
kim.tamio@maanystavat.fi
www.facebook.com/groups/
kuoma

Mikkeli

Yhteyshenkilö: Veli Liikanen,
veli.liikanen@maanystavat.fi
www.facebook.com/mymmikkeli

Oulu

Yhteyshenkilö: Katriina Oinas,
katriina.oinas@maanystavat.fi

Pori (Posmy)

Porin seudun Maan ystävät
Yhteyshenkilö: Tapio Solala, tapio.
solala@maanystavat.fi
www.facebook.com/groups/
182757625167355/

Porvoo

Yhteyshenkilöt: Janne Länsipuro,
janne.lansipuro@maanystavat.fi
Milka Kalmanlehto, milka.
kalmanlehto@maanystavat.fi

Rovaniemi

Rovaniemen seudun
Maan ystävät
Yhteyshenkilö: Anna-Leena
Muotka, anna-leena.muotka@
maanystavat.fi
www.facebook.com/groups/
279776498742066/

Tampere (Mytty)

Tampereen Maan ystävät
 tampere@maanystavat.fi
www.facebook.com/
 tampereenmaanystavat

Turku (Tuma)

turku@maanystavat.fi

Vaasa

Yhteyshenkilö:
Hannele Alanko,
hannele.alanko@
maanystavat.fi

TUE TOIMINTAAMME!

*Maan ystävät tarvitsee apuasi
työssään ekologisesti kestävämmän
ja sosiaalisesti oikeudenmu-
kaisemman maailman puolesta!*

Tue järjestön toimintaa

Voit tukea tavoitteidemme
toteutumista lahjoittamalla järjestölle
sopivaksi katsomasi summan.

Tilinumero: FI92 4726 5020 0324 33
Saaja: Maan ystävät ry
Viesti: Lahjoitus

Tue ilmastokampanjaa

Voit kohdentaa tukesi
ilmastokampanjamme toimintaan
lahjoittamalla sopivaksi katsomasi
summan tilillemme.

Tilinumero: FI92 4726 5020 0324 33
Saaja: Maan ystävät ry
Viesti: Polttava Kysymys

Liity jäseneksi!

voit tukea toimintaa liittymällä jäseneksi
ja maksamalla jäsenmaksun. Jäseneduista
saat tietoa nettisivuiltamme tai ottamalla
yhteyttä toimistoon.

Tilinumero: FI51 4713 3020 0222 36
Saaja: Maan ystävät ry
Viesti: jäsenen nimi, osoite, puhelinnu-
mero, sähköpostiosoite, syntymävuosi
Summa: 10€ (vähävaraiset) / 25€ (muut)
/ 50€ (sis. tukimaksua) / 100€ (sis. Tuki-
maksua)

Voit liittyä jäseneksi myös netissä:
www.maanystavat.fi/jasenyys

Vapaaehtoinen lentomaksu

Lähditkö lomalle lentäen?!
Kompensoi lentokoneen tuprut-
telemat päästöt ja maksa vapaaeh-
toinen lentomaksu! Varat käytetään
Maan ystävien kautta ilmastotyöhön
kotimaassa ja päästövähennysprojek-
teihin etelässä. Lue lisää tuettavista
projekteista ja itse lentomaksusta:
www.lentomaksu.fi

(Keräyslupa: 2020/2013/1978)

LIITY JÄSENEKSI

LIITY MAANYSTÄVIEN JÄSENEKSI

www.maanystavat.fi/jasenyys